

COVID-19:s effekter på delaktighet för personer med intellektuell funktionsnedsättning

Författare: Lisa Palmqvist¹, Pia Käcker¹, Henrik Danielsson², Helene Lidström^{3,4}, and Kristin Alfredsson Ågren⁴

Affiliering: 1. Institutionen för pedagogik och specialpedagogik, Göteborgs Universitet, 2. Institutionen för beteendevetenskap och lärande, Linköpings Universitet, 3. Institutionen för kvinnors och barns hälsa, Uppsala Universitet, 4. Institutionen för hälsa, medicin och vård, Linköpings Universitet

Bakgrund: COVID-19 pandemin medförde stora konsekvenser för personer med intellektuell funktionsnedsättning som får insatser i enlighet med LSS. Exempelvis stängde daglig verksamhet ned på många håll och besöksförbud infördes på LSS-boenden.

Under år 2022 startades ett projekt med syftet att undersöka hur personer med intellektuell funktionsnedsättning upplever att de LSS insatser de tar del av har påverkats av pandemin. Studien undersöker dessa förändringars påverkan med fokus på delaktighet.

Syfte: Att undersöka hur personer med intellektuell funktionsnedsättning uppfattar att tillfredsställelsen med, involvering i och delaktighet i sociala insatser har påverkats av pandemin.

Metod: Fokusgruppsintervjuer med personer med intellektuell funktionsnedsättning och personal/chefer från LSS-verksamhet, samt inhämtade kvantitativa data från den nationella brukarundersökningen inom LSS (före, under och efter pandemin).

De kvalitativa intervjuerna har genomförts med 24 deltagare med intellektuell funktionsnedsättning, indelade i fem fokusgrupper, från fyra svenska kommuner. Dessa deltagare, 15 män och 9 kvinnor med en medelålder på 42,4 år, hade alla erfarenheter av LSS-insatser, vilket gav insikter i både daglig verksamhet och boende.

Den kvantitativa delens analys bygger på data från 96 438 svar i den Nationella Brukarundersökningen åren 2017–2022.

Resultat: Fokusgrupperna belyste en utbredd upplevelse av bristande information och möjligheter till deltagande i beslut som direkt påverkade vardagslivet. Deltagarna uttryckte

frustration över att inte kunna påverka de restriktioner som implementerats i deras vardagsmiljöer, trots en hög grad av medvetenhet och förståelse för pandemins allvar och de nödvändiga försiktighetsåtgärderna. Studiens kvantitativa resultat identifierar betydande könsskillnader och en bristande delaktighet.

Slutsats: Forskningen framhäver behovet av ökad delaktighet och bättre kommunikation under kriser som pandemier. Studien understryker behovet av ökad delaktighet i beslutsprocesser under kriser, samt behovet av att adressera könsspecifika skillnader för att förbättra servicekvaliteten och säkerställa jämlik tillgång till stöd.